

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2016 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу та оформлення відповідних заяв на його проведення» (далі – проект постанови), а також документи, що надані до нього листом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 09.09.2016 № 37-20-7/14317.

За результатами розгляду проекту постанови та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проектом постанови пропонується затвердити Порядок арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу та оформлення відповідних заяв на його проведення (далі – проект Порядку).

Однак, проект постанови не може бути погоджений з огляду на наступне.

Відповідно до аналізу регуляторного впливу розробником проекту постанови визначено *основну ціль відповідного державного регулювання – встановлення чіткої процедури арбітражного (експертного) визначення посівних якостей насіння і товарних якостей садивного матеріалу Держпродспоживслужбою, яка може здійснюватися на вимогу споживача насіння або садивного матеріалу або суб'єкта насінництва та розсадництва у разі їх не впевненості у відповідності посівних якостей насіння та/або товарних якостей садивного матеріалу, що зазначені у супровідних документах на придбане насіння та/або садивний матеріал.*

Водночас, положення проекту Постанови не мають чітких вимог щодо окремих етапів та складових арбітражу, зокрема, не встановлюють вимог до способу звернення (наприклад, можливості звернення поштою, засобами електронного зв'язку тощо), не встановлюють чіткого розуміння місця подачі відповідної заяви (тільки в центральний апарат Держпродспоживслужби чи

можливо у відповідний територіальний орган), не встановлюють строків проведення арбітражу.

Крім того, відповідно до статті 23 Закону України «Про насіння та садивний матеріал» Кабінет Міністрів України має визначити Порядок арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу та оформлення відповідних заяв на його проведення.

Однак, положеннями проекту Порядку не передбачено затвердження відповідної форми заяви, а також не встановлюються основні вимоги до змістовного її наповнення (у разі заповнення в довільній формі).

Разом з цим, пунктом 5 проекту Порядку пропонується встановити, що рішення про подання до арбітражу (експертизи) визначення посівних якостей насіння і товарних якостей садивного матеріалу приймає інспектор Держспродспоживслужби.

Проте, зазначена норма:

по-перше, суперечить статті 23 Закону України «Про насіння та садивний матеріал», якою встановлено, що арбітражне (експертне) визначення посівних якостей насіння і товарних якостей садивного матеріалу може здійснюватись *на вимогу споживача або суб'єкта* насінництва та розсадництва;

по-друге, не є однозначною для розуміння, оскільки незрозуміло для чого, у який спосіб і на підставі чого інспектор Держспродспоживслужби приймає відповідне рішення.

Разом з цим зазначаємо, що поданий на розгляд Аналіз регуляторного впливу до проекту постанови не містить, зокрема, оцінки визначення проблеми в цифровому вимірі, опису механізмів та заходів, які забезпечать розв'язання проблеми, визначення питомої ваги суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання; не в повній мірі визначено показники результативності дії регуляторного акта, а також заходи, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта.

Отже, не можливо у повному обсязі оцінити, як безпосередньо проблему, так і ефективність запропонованого способу її вирішення, *оскільки аналіз регуляторного впливу до проекту постанови не відповідає вимогам* Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» (далі – Методика).

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Разом з тим, в АРВ при визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише формальним словесним описом проблеми. Не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на які проблема має найбільший негативний вплив.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Натомість, враховуючи вищезазначені зауваження щодо врахування в контексті проекту Порядку задекларованих розробником цілей, зазначені в АРВ цілі є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробником не оцінено, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання їм чинності.

При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником також не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи витрати держави не є оптимальними і не містять ознак корупційних ризиків.

Крім того, в АРВ до проекту постанови М-Тест, згідно з Додатком 4 до Методики, не проведено, що не дозволяє виміряти вплив регулювання на суб'єктів малого підприємництва, не оцінено витрати, які вони понесуть внаслідок провадження регулювання, та, як наслідок унеможливлено визначення необхідності вирівнювання питомої вартості навантаження між суб'єктами

великого, середнього та малого підприємництва шляхом запровадження компенсаторних механізмів для суб'єктів малого підприємництва.

З приводу відсутності в АРВ вищевказаних розрахунків зазначаємо, що АРВ має на меті, зокрема, спрогнозувати наслідки запровадження регулювання, в тому числі оцінити витрати суб'єктів господарювання та держави на його виконання. Відповідно така оцінка, як будь-який прогноз не може бути стовідсотково точною. Водночас, використання для розрахунків даних з надійних джерел підвищує точність такого прогнозу.

Для проведення АРВ та М-тесту використовуються дані таких типів:

а) офіційні дані – дані Державної служби статистики України, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, офіційні довідники тощо, в тому числі власна статистична інформація розробника проекту регуляторного акту;

б) оціночні дані – дані бізнес-асоціацій, окремих представників бізнесу та опитування експертів, незалежних інституцій, розробника регуляторного акту, як органу, що реалізує владні повноваження у відповідній сфері тощо.

У випадку, якщо використання для підготовки АРВ та М-тесту офіційних даних не можливе з обґрунтованих причин, розробник повинен зафіксувати цей факт в АРВ та зазначити, що розрахунки витрат суб'єктів господарювання проводились виключно на підставі оціночних даних.

При цьому, у якості оціночних даних можуть використовуватись власні дані Міністерства аграрної політики та продовольства України, до повноважень якого належить аналіз діяльності сфер агропромислового виробництва, або дані відповідних профільних інституцій, в тому числі бізнес-асоціацій.

Одночасно зазначаємо, що критерії розподілу суб'єктів господарювання за розміром встановлені статтею 55 Господарського кодексу України. У разі неможливості застосувати зазначені критерії з об'єктивних причин розробник може використовувати інші критерії, обґрунтувавши їх об'єктивність в АРВ.

Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником не наведено всіх обов'язкових показників результативності регуляторного акту, таких як: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

При цьому, розробником наведено лише 2 додаткових показника, який безпосередньо характеризує результативність регуляторного акта. Зазначене є порушенням вимог Методики, яка передбачає, що слід визначити не менше ніж три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності).

Крім того, розробником не наведено прогнозних показників результативності дії регуляторного акта у кількісному виразі.

В порушення вимог пункту 12 Методики у розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності

дії регуляторного акта» розробником не визначені заходи, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта, а саме, вид даних (статистичних, наукових досліджень або опитувань), які використовуватимуться для такого відстеження, та групи осіб, що відбиратимуться для участі у відповідному опитуванні.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

Таким чином, розробку проекту постанови здійснено з порушенням принципів державної регуляторної політики ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308.

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу та оформлення відповідних заяв на його проведення».

**В.о. Голови Державної
регуляторної служби України**

В. П. Загородній